

RECEPTY NA DOBRE CZYTANIE:

Istotne jest doskonalenie umiejętności czytania, codziennie. Ważne by trening czytania odbywał się każdego dnia, także podczas dni wolnych od nauki, przerwy bowiem negatywnie wpływają na już opanowane umiejętności.

Trening głośnego czytania wspomaga technikę czytania. Jeśli jednak dziecko czyta coś dla siebie, zadaną lekturę lub poszukuje informacji, powinno czytać po cichu. Warto je wdrażać do cichego czytania już od klasy pierwszej, kiedy poszukuje odpowiedzi w tekście, czyta zadania matematyczne lub polecenia.

Czytanie i pisanie jest mu potrzebne na co dzień. Warto więc wykorzystać wszelkie możliwe sytuacje codzienne, w których przydaje się czytanie i pisanie (np. czytanie przepisu kulinarnego, daty ważności, nagłówków w gazecie, pisanie listy zakupów, podpisywanie rysunków itd.).

Czasami dziecku należy pomóc na etapie przejścia z czytania głośnego do cichego. Można to zrobić w następującej kolejności: a. najpierw czytanie głośne z naturalną siłą głosu, b. następnie czytanie szeptem, c. a potem czytanie wzrokiem z wyłączonym głosem (zdarza się, że dziecko, redukując głos, zaczyna lekko kołysać głową, co nie powinno niepokoić rodziców). W początkowej nauce czytania dziecko może sobie pomagać, **przesuwając palec pod czytany tekst**, umieszczając zakładkę pod czytany wierszem.

Głośne czytanie z rodzicem.

Codziennie czytanie sprzyja nie tylko podtrzymaniu kontaktu rodzica z dzieckiem, ale także pełni rolę wychowawczą (poprzez dyskusje na temat postępowania bohaterów), rozbudza zainteresowania, a przede wszystkim uczy właściwego kontaktu z książką i stanowi działanie profilaktyczne dysleksji.

Początkowe wspólne czytanie może polegać na tym, że dorosły czyta tekst, a dziecko wskazuje odpowiednie **ilustracje**, potem **nazywa osoby, czynności**, aż w pewnym momencie komentuje usłyszane fakty – zinterpretuje obrazek na podstawie tego, co widzi i co usłyszało. Dzieci mogą też śledzić palcem czytany tekst.

Czytanie z dorosłym na zmianę („czytanie na raty”).

Technika ta pobudza zainteresowanie treścią książki, motywację dziecka do czytania, prowokuje do aktywnej postawy, np. do odpowiadania na pytania, komentowania tekstu.

Dorosły, czytając na zmianę z dzieckiem, przyśpiesza tempo czytania, a więc i rozgrywania się akcji, co podnosi zaniepokojenie jej przebiegiem. Objasnienie trudnych słów czy wyrażeń ułatwia zrozumienie treści.

Dostosowanie długości tekstu czytanego przez dziecko do jego możliwości daje mu okazje do treningu czytania, pozwala uwierzyć, że czytanie na głos może się udać i nie jest takie straszne, a z czasem dostarczy satysfakcji. Można ustalić stałą porę czytania oraz czas czytania (10 – 30 min). Zależnie od wieku dziecka wydłużamy czas czytania, szczególnie czytania samodzielnego.

Uczeń młodszy:

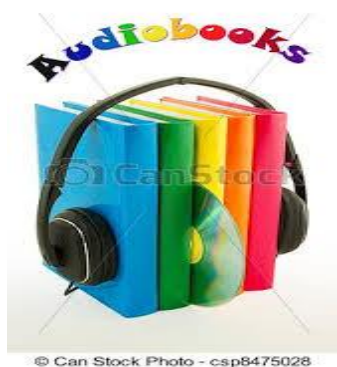
- Dziecko czyta na głos – zależnie od możliwości od jednej linijki tekstu do pół strony.
- Dziecko czyta razem z dorosłym na głos „chórem” – dorosły nieco ciszej, ilość tekstu dwa razy większa ; dorosły czyta dziecku na głos – ilość tekstu trzy razy większa (niż w punkcie 1).
- Dziecko słuchając, jednocześnie śledzi tekst czytany przez dorosłego w książce (najlepiej mieć drugi egzemplarz lektury). W takiej sytuacji dziecko jest aktywne – czyta tekst po cichu, lecz z większą łatwością.
- Dziecko czyta samo po cichu – ilość tekstu zależy od możliwości.

Uczeń starszy:

1. Dziecko czyta na głos – zależnie od możliwości od pół do 1 strony,
2. Dorosły czyta dziecku na głos – trzy razy więcej (niż w punkcie 1);
3. Dziecko czyta samo po cichu – cztery razy więcej (niż w punkcie 1).

Czytanie z wykorzystaniem nagranych tekstu książki: książka mówiona.

Nagrania książek (audiobooki) pomagają dzieciom z trudnościami w czytaniu. Warto odwiedzić stronę [www. mojelektury.pl](http://www.mojelektury.pl)

Jeżeli rodzice dysponują nagraniami książek, wówczas opisany wcześniej przebieg pracy z tekstem dziecko kontynuuje, słuchając pozostałej części z kasyty lub płyty w następujący sposób: 1) słuchanie tekstu z jednoczesnym czytaniem – śledzeniem go w książce (np. 2 – 3 strony), 2) Słuchanie tekstu bez czytania – (do końca rozdziału), podsumowanie przeczytanego i wysłuchanego rozdziału – streszczenie i dyskusja.

Czytanie z rodzicem (czytanie w parach).

Jeżeli u dziecka występują znaczne trudności w czytaniu, pomoc dorosłego polega na pokazaniu właściwej techniki czytania. Zaleca się wówczas technikę „czytania w parach”. Powinno się to odbywać codziennie (ok. 10 min.). Dorosły i dziecko jednocześnie czytają głośno ten sam tekst. Dorosły czyta spokojnie, niezbyt głośno i bardzo powoli, wydłużając tj. „przeciągając” wyrazy.

Dziecko w tym samym czasie również czyta głośno, starając się nadążyć za dorosłym. Uwaga: czytamy całymi wyrazami, unikając głoskowania.

Już po kilku razach codziennego treningu technika czytania dziecka ulegać będzie poprawie, a tempo czytania się przyspieszy. Gdy dorosły usłyszy, że dziecko zaczyna czytać pewniej, głośniej, powinien powoli ściszać głos do szeptu i skracać wydłużanie wyrazów. Przy pojawieniu się problemów z czytaniem w formie zacinania, niemożności odczytania wyrazu dorosły ponownie podnosi ton głosu – do czasu, gdy dziecko znowu zacznie względnie płynnie czytać.

Czytanie innym (np. babci, młodszemu rodzeństwu) stanowi dla dziecka duże wyzwanie i jest zachętą do samej czynności. Czytając komuś dziecko się dowiaduje, że jest słuchane, potrzebne innym i czuje się przez to dowartościowane. Może przeczytać fragmenty artykułu, programu TV, wiersza.

Czytanie młodszymi pomaga przełamać dziecku z dysleksją strach przed głośnym czytaniem przed publicznością, gdyż maluchy wykazują zainteresowanie starszymi od siebie dziećmi i chętnie nawiązują z nimi kontakty. Ponadto nie dostrzegają pomyłek, które może popełnić dziecko dyslektyczne. Okazują też duże zaciekawienie, co wzmacnia postawę gotowości do czytania dziecka z dysleksją.

Praktyczne wskazówki dla ucznia do czytania lektur (dłuższych tekstów, książek):

- dowiedz się od nauczyciela, na co należy zwrócić uwagę podczas czytania książki,
- zapoznaj się z budową książki: przejrzyj materiał do przeczytania, zwracając uwagę na tytuły rozdziałów, spis treści,
- przystępuj do czytania, gdy jesteś wypoczęty i w dobrym nastroju. Czytaj dokładnie i uważnie, zaznaczaj zakładkami miejsca, które są ważne,
- podczas czytania rób krótkie przerwy na odpoczynek oczu (np. zamknij oczy na chwilę i pomrugaj nimi, popatrz w dal przez okno na zieleń),

- po przeczytaniu fragmentu skontroluj, czy wszystko jest dla Ciebie zrozumiałe, czy coś wymaga wyjaśnienia. Jeśli masz wątpliwości, zapytaj rodzica, nauczyciela, przyjaciela lub sięgnij do encyklopedii lub innego opracowania,
- rób krótkie streszczenia w myślach lub mówiąc do siebie, bądź zapisuj na arkuszu kluczowe hasła, zdania, imiona i związane z nimi wydarzenia. Treść możesz notować w formie „mapy myśli”,
- po przeczytaniu całego tekstu sprawdź, czy zwróciłeś uwagę na wszystkie aspekty, czy potrafisz o nich opowiedzieć własnymi słowami.

Opracowanie: mgr Elżbieta Skonieczna,
na podstawie: M. Bogdanowicz, A. Adryjanek, M. Rożyńska
„Uczeń z dysleksją w domu”